

Total No. of Printed Pages—11

**5 SEM TDC DSE COM (CBCS) 501 (GR-I)**

**2024**

( November )

**COMMERCE**

( Discipline Specific Elective )

( For Honours/Non-Honours )

Paper : DSE-501 (Group—I)

( **Management Accounting** )

*Full Marks : 80*

*Pass Marks : 32*

*Time : 3 hours*

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. (a) Fill in the blanks : 1×4=4

(i) Management Accounting provides information to the \_\_\_\_\_ so that to ensure proper decision-making.

(ii) Issue of Preference Shares is a cash flow from \_\_\_\_\_ activities.



(iii) Fixed cost per unit \_\_\_\_\_ with increase in volume of production.

(iv) Flexible budget is a \_\_\_\_\_ budget.

(b) Write True or False/Fill in the blanks :

1×4=4

(i) Management Accounting and Financial Accounting are synonymous.

(ii) Selling Price is based on Marginal Cost + Contribution.

(iii) \_\_\_\_\_ Budget is the summary of all functional budgets.

(iv) Accounting Standard No. \_\_\_\_\_ deals with Cash Flow Statement.

2. Write short notes on any four of the following :

4×4=16

(a) Objectives of Management Accounting

(b) Flexible Budget

(c) Fund from operations

(d) Break-Even Analysis

(e) Statement of Sources and Applications of Fund



3. (a) Explain the characteristics of Management Accounting. What are its functions? 7+7=14

Or

- (b) Discuss the tools and techniques of Management Accounting. Explain the relationship between Cost Accounting and Management Accounting. 8+6=14

4. (a) (i) What do you mean by Cash Flow Statement? Narrate the purposes of preparing a Cash Flow Statement.

- (ii) Distinguish between Cash Flow Statement and Fund Flow Statement. 7+7=14

Or

- (b) Following are the Balance Sheets of Reliance Ltd. as on 31st March, 2023 and 2024. Prepare a Statement of Cash Flow for the company : 14

*Balance Sheets*

| <i>Capital &amp; Liabilities</i> | <i>31.03.2023</i> | <i>31.03.2024</i> |
|----------------------------------|-------------------|-------------------|
|                                  | (₹)               | (₹)               |
| Equity Share Capital             | 2,00,000          | 1,50,000          |
| Preference Share Capital         | 35,000            | 50,000            |
| Security Premium Reserve         | 30,000            | —                 |
| Surplus A/c                      | 38,500            | (5,000)           |
| 15% Debentures                   | 1,25,000          | 1,00,000          |



| <i>Capital &amp; Liabilities</i> | 31.03.2023      | 31.03.2024      |
|----------------------------------|-----------------|-----------------|
|                                  | (₹)             | (₹)             |
| Trade Payables                   | 55,000          | 25,000          |
| Provision for Depreciation       | 24,000          | 15,000          |
| Provision for Doubtful Debts     | 8,000           | 5,000           |
|                                  | <u>5,15,500</u> | <u>3,40,000</u> |
| <i>Assets</i>                    |                 |                 |
| Fixed Assets                     | 2,50,000        | 1,00,000        |
| Investment                       | 22,500          | 20,000          |
| Discount of Debentures           | 8,000           | 10,000          |
| Inventories                      | 1,00,000        | 75,000          |
| Bills Receivable                 | 25,000          | 85,000          |
| Cash at Bank                     | 1,10,000        | 50,000          |
|                                  | <u>5,15,500</u> | <u>3,40,000</u> |

*Additional Information :*

- (i) Dividend paid during the year ₹ 18,000
- (ii) Investment Costing ₹ 5,000 was sold at a profit of 30%
- (iii) Fixed Assets Costing ₹ 10,000 (provision for depreciation being ₹ 4,000), were sold for ₹ 8,500
- (iv) Additional Debentures Amounting to ₹ 50,000 were issued at par on 1st August, 2023
- (v) Interest on Debentures has been paid regularly



5. (a) Differentiate between Marginal Costing and Absorption Costing. Discuss the shortcomings of Marginal Costing.  $8+6=14$

Or

- (b) From the following information, determine—

- (i) Profit-Volume Ratio;
- (ii) Break-Even Point;
- (iii) Margin of Safety;
- (iv) if the selling price is reduced to ₹ 90 per unit, by how much the Margin of Safety is reduced : 14

(₹)

|                        |          |
|------------------------|----------|
| Total Sales            | 3,60,000 |
| Selling Price per unit | 100      |
| Variable Cost per unit | 60       |
| Fixed Cost             | 1,20,000 |

6. (a) Briefly explain different types of budgets prepared by a large business concern. Write a note on Budget Manual.  $8+6=14$

Or

- (b) A company is expecting to have ₹ 32,000 cash in hand on 1st April, 2024 and wants you to prepare a



Cash Budget for the three months April to June of the same year. The following information is supplied to you :

14

| Month    | Sales<br>(₹) | Purchases<br>(₹) | Wages<br>(₹) | Expenses<br>(₹) |
|----------|--------------|------------------|--------------|-----------------|
| February | 70,000       | 44,000           | 6,000        | 5,000           |
| March    | 80,000       | 56,000           | 9,000        | 6,000           |
| April    | 96,000       | 60,000           | 9,000        | 7,000           |
| May      | 1,00,000     | 68,000           | 11,000       | 9,000           |
| June     | 1,20,000     | 62,000           | 14,000       | 9,000           |

*Other Information :*

- (i) Period of credit allowed by suppliers is 2 months
- (ii) 25% of sales is for cash and the period of credit allowed to customers is one month
- (iii) Delay in payment of wages and expenses is one month
- (iv) Income tax of ₹ 28,000 is to be paid in June 2024



## [ ASSAMESE VERSION ]

1. (a) খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

(i) পৰিচালনা হিচাপকৰণে \_\_\_\_\_ ক উচিত সিদ্ধান্ত  
গ্ৰহণৰ বাবে তথ্য প্ৰদান কৰে।

(ii) অগ্ৰাধিকাৰপ্ৰাপ্ত অংশপত্ৰ বিক্ৰী হ'ল এক \_\_\_\_\_  
কাৰ্যৰ নগদ প্ৰবাহ।

(iii) উৎপাদনৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি হ'লে প্ৰতি গোটৰ স্থিৰ  
ব্যয় \_\_\_\_\_।

(iv) পৰিবৰ্তনশীল বাজেট হ'ল এক \_\_\_\_\_ বাজেট।

(b) সঁচা নে মিছা লিখা/খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

(i) পৰিচালনা হিচাপকৰণ আৰু আৰ্থিক হিচাপকৰণ  
একে।

(ii) বিক্ৰী মূল্য নিৰ্ভৰ কৰে প্ৰান্তিক ব্যয় + অবদানৰ  
ওপৰত।

(iii) \_\_\_\_\_ বাজেট হ'ল সকলো কৰ্মভিত্তিক বাজেটৰ  
সাৰাংশ।

(iv) হিচাপকৰণৰ \_\_\_\_\_ নং মানদণ্ড নগদ প্ৰবাহ  
বিবৃতিৰ লগত জড়িত।

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

(a) পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ উদ্দেশ্য

(b) পৰিবৰ্তনশীল বাজেট



- (c) কৰ্মপ্ৰক্ৰিয়াৰ পৰা পুঁজি .  
 (d) লাভালাভ সমতা স্তৰৰ বিশ্লেষণ  
 (e) পুঁজিৰ উৎস আৰু প্ৰয়োগ বিবৃতি

3. (a) পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ ব্যাখ্যা কৰা। এই  
 হিচাপকৰণৰ কাৰ্যসমূহ কি কি?  $7+7=14$

নাইবা

- (b) পৰিচালনা হিচাপকৰণৰ সঁজুলি আৰু কৌশলবোৰ  
 আলোচনা কৰা। ব্যয় হিচাপকৰণ আৰু পৰিচালনা  
 হিচাপকৰণৰ মাজত সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।  $8+6=14$

4. (a) (i) নগদ প্ৰবাহ বিবৃতি মানে কি বুজা? এই বিবৃতি  
 প্ৰস্তুত কৰাৰ কাৰণবোৰ বুজাই লিখা।  
 (ii) নগদ প্ৰবাহ বিবৃতি আৰু পুঁজি প্ৰবাহ বিবৃতিৰ  
 মাজত পাৰ্থক্য নিৰূপণ কৰা।  $7+7=14$

নাইবা

- (b) বিলায়েন্স লিমিটেডৰ 31 মাৰ্চ, 2023 চন আৰু  
 31 মাৰ্চ, 2024 চনৰ উদ্ধৃত পত্ৰ তলত দিয়া হ'ল।  
 কোম্পানীৰ বাবে এক নগদ প্ৰবাহ বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা : 14

উদ্ধৃত পত্ৰ

| মূলধন আৰু ঋণ              | 31.03.2023 | 31.03.2024 |
|---------------------------|------------|------------|
|                           | (টকা)      | (টকা)      |
| সমাংশ অংশ মূলধন           | 2,00,000   | 1,50,000   |
| অগ্ৰাধিকাৰযুক্ত অংশ মূলধন | 35,000     | 50,000     |
| অংশ অধিহাৰ পুঁজি সঞ্চয়   | 30,000     | —          |



| মূলধন আৰু ঋণ             | 31.03.2023<br>(টকা) | 31.03.2024<br>(টকা) |
|--------------------------|---------------------|---------------------|
| ৰাহি হিচাপ               | 38,500              | (5,000)             |
| 15% ঋণপত্ৰ               | 1,25,000            | 1,00,000            |
| ব্যৱসায়িক পাওনাদাৰ      | 55,000              | 25,000              |
| অৱক্ষয়ৰ ব্যৱস্থা        | 24,000              | 15,000              |
| সন্দেহজনক দেনাৰ ব্যৱস্থা | 8,000               | 5,000               |
|                          | <u>5,15,500</u>     | <u>3,40,000</u>     |
| সম্পত্তি                 |                     |                     |
| স্থায়ী সম্পত্তি         | 2,50,000            | 1,00,000            |
| বিনিয়োগ                 | 22,500              | 20,000              |
| ঋণপত্ৰৰ বাট্টা           | 8,000               | 10,000              |
| মজুত পণ্য                | 1,00,000            | 75,000              |
| প্ৰাপ্য বিল              | 25,000              | 85,000              |
| বেংকৰ নগদ                | <u>1,10,000</u>     | <u>50,000</u>       |
|                          | <u>5,15,500</u>     | <u>3,40,000</u>     |

অতিৰিক্ত তথ্য :

- বছৰটোত লাভাংশ প্ৰদান কৰা হ'ল 18,000 টকা
- 5,000 টকা ব্যয়ৰ বিনিয়োগ 30% লাভত বিক্ৰী কৰা হ'ল
- 10,000 টকা ব্যয়ৰ স্থায়ী সম্পত্তি (অৱক্ষয় ব্যৱস্থা 4,000 টকাৰ), 8,500 টকাত বিক্ৰী কৰা হ'ল
- 1 আগষ্ট, 2023ত 50,000 টকাৰ অতিৰিক্ত ঋণপত্ৰ সমহাৰত বিলিকৃত কৰা হ'ল
- ঋণপত্ৰৰ ওপৰত সুত নিয়মীয়াকৈ দি থকা হৈছে



5. (a) প্ৰান্তিক ব্যয়কৰণ আৰু শোহন ব্যয়কৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা। প্ৰান্তিক ব্যয়কৰণৰ সীমাবদ্ধতাবোৰ দেখুওৱা।

$$8+6=14$$

নাইবা

- (b) তলত দিয়া তথ্যবোৰৰ পৰা নিৰ্ণয় কৰি দেখুওৱা—

- (i) লাভ-আয়তনৰ অনুপাত;
- (ii) লাভালাভ সমতাৰ বিন্দু;
- (iii) নিৰাপত্তাৰ সীমান্তৰ;
- (iv) বিক্ৰীমূল্য যদি প্ৰতি গোটত 90 টকালৈ ক্ৰমি যায়, নিৰাপত্তাৰ সীমান্তৰ কিমান কমিব :

14

(টকা)

|                        |          |
|------------------------|----------|
| মুঠ বিক্ৰী             | 3,60,000 |
| প্ৰতি গোটৰ বিক্ৰীমূল্য | 100      |
| চলিত ব্যয় প্ৰতি গোটত  | 60       |
| স্থিৰ ব্যয়            | 1,20,000 |

6. (a) এটা বৃহৎ ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানে প্ৰস্তুত কৰা বিভিন্ন বাজেটবোৰ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। বাজেট মেনুৱেল সম্পৰ্কে টোকা লিখা।

$$8+6=14$$

নাইবা

- (b) এটা কোম্পানীয়ে 1 এপ্ৰিল, 2024 তাৰিখত 32,000 টকা নগদ ধন থকাটো আশা কৰে। কোম্পানীয়ে তোমাক 2024 চনৰ এপ্ৰিলৰ পৰা জুনলৈকে



তিনি মাহৰ নগদ বাজেট প্ৰস্তুত কৰিবলৈ কৈছে। তলৰ  
তথ্যবোৰ দিয়া হ'ল :

14

| মাহ        | বিক্ৰী<br>(টকা) | ক্ৰয়<br>(টকা) | মজুৰী<br>(টকা) | খৰচ<br>(টকা) |
|------------|-----------------|----------------|----------------|--------------|
| ফেব্ৰুৱাৰী | 70,000          | 44,000         | 6,000          | 5,000        |
| মাৰ্চ      | 80,000          | 56,000         | 9,000          | 6,000        |
| এপ্ৰিল     | 96,000          | 60,000         | 9,000          | 7,000        |
| মে         | 1,00,000        | 68,000         | 11,000         | 9,000        |
| জুন        | 1,20,000        | 62,000         | 14,000         | 9,000        |

অন্যান্য তথ্য :

- (i) যোগান ধৰোঁতাই দিয়া বাকীৰ সময় হ'ল 2 মাহ
- (ii) বিক্ৰীৰ 25% নগদ টকাত হয়, আৰু গ্ৰাহকক  
1 মাহৰ বাকী দিয়া হয়
- (iii) মজুৰী আৰু খৰচ প্ৰদানত 1 মাহ সময় লোৱা হয়
- (iv) জুন মাহ, 2024ত 28,000 টকা আয়কৰ দিব  
লগীয়া হয়

★ ★ ★